

Expresstöd och förstärkning centrumbildningar 2020

Med anledning pandemin gjorde kulturnämnden under våren 2020 en omdisponering av budgeten för att skapa utrymme för utlysning av två tillfälligt sökbara stöd för kulturlivet: expresstöd och förstärkning av centrumbildningar.

En stor del av expresstöden användes till digital anpassning, omställning och utveckling. Genom inköp av utrustning, tekniskt stöd och personella resurser kunde arbete inledas eller påbörjade processer påskyndas. Insatser som gjordes gällde till exempel hemsidor, utveckling av appar, digitala plattformar och koncept för visuell identitet och digitala presentationer. Kunskaps- och kompetensutvecklingsinsatser genomfördes också, både med inriktning på teknik och på de konstnärliga aspekterna av format och distribution digitalt. Expresstödet gav också möjlighet att genomföra och göra arrangemang tillgängliga digitalt, såväl direkt som i form av dokumentation. Arrangemang utomhus blev även ett alternativ under pandemin, något som kunde initieras genom expresstödet.

Expresstöd användes vidare för att testa och utveckla metoder och koncept, såväl inom som mellan konst- och kulturområden. Genom olika förstudier utarbetades dels planer och strategier, dels etablerades kontakter att bygga vidare på. Syftet med förstudier var också att skapa en grund för fortsatt projektutveckling och även för ansökningar om medel för genomförande.

Genom förstärkning av centrumbildningarna skapades utökade möjlighet till rådgivning, kompetensutveckling, digital omställning och insatser för breddad arbetsmarknad för en grupp kulturaktörer som särskilt hårt kom att drabbas av pandemin.

Expresstöd

Expresstöd kunde sökas för att testa nya idéer och format, för digital omställning, kompetensutveckling eller utvecklande av kunskapsdelande insatser. Förstudie eller research för nya projekt och utforskande av nya metoder och modeller för konstnärligt skapande kunde också beviljas expresstöd. Sammanlagt 450 projektansökningar skickades in, varav många från aktörer som inte tidigare sökt ekonomiskt stöd av Region Skåne. Av projekten beviljades 33 expresstöd som del av finansieringen. Beviljat belopp kunde uppgå till högst 50 000 kr och sammanlagt beviljades 1 600 000 kr.

Litteratur och serier

Genom inköp av server och tjänst för slutförandet av apputveckling kunde serietecknarkollektivet Nosebleed Studio börja publicera serier regelbundet, dels som del av prenumeration, dels gratis. En digitaliserad publiceringsverksamhet skapar också möjligheter att nå en större publik.

Bushwick Book Club verkar för möte mellan litteratur och andra kulturyttringar och med expresstödet skulle ett nytt koncept för digital presentation utvecklas. Genom att återknyta till tidigare medverkande kunde föregående och nytt material integreras i de digitala projekten.

Mediaverkstaden sökte expresstöd för att kunna erbjuda streamade samtal i egen regi när fysiska möten blev inställda. Med komplettering av teknisk utrustning, utökad kunskap och kompetens, gavs också möjlighet att fortsätta bistå medlemmar som själva ville genomföra motsvarande sändningar.

Den verksamhet som bedrivs av Anti AB innehåller flera delar: bokhandel, antikvariat, förlag och kulturscen. Med stöd till en hemsida kunde de olika delarna där integreras och en ny plattform för dokumentation av evenemang skapas. Resurser lades också på teknisk utrustning och bättre dokumentation och delning av evenemang.

Bildkonst

Tre kollektivverkstäder fick del av expresstödet. KKV Grafik köpte in digital utrustning och tecknade årsmedlemskap i Moderskeppet för att ge medlemmar tillgång till online-kurser i bland annat bildhantering. Arbete gjordes också med en ny hemsida och digitalt bokningssystem för medlemmar. KKV Monumental kunde påbörja arbetet med en ny hemsida och en ny visuell identitet togs också fram. KKV Textiltryck i sin tur genomförde kurser i sublimeringstryck och förädling av konstfibrer med hjälp av transferpress. Tekniken kan användas för att trycka komplexa mönsterbilder, med minimal vattenåtgång och i princip inga restfärger.

Artscape, en ideell organisation som huvudsakligen arbetar inom gatukonst och offentlig konst, genomförde en förstudie för att genom kontakt med kommunernas kulturförvaltningar undersöka intresset för gatukonst. Av Skånes 33 kommuner svarade 25, men i flertalet saknades kunskap och erfarenhet av arbete med gatukonst. Ett stort intresse för konstformen och för att delta i framtida projekt kunde dock konstateras där gatukonst också, utifrån erfarenheterna av pandemin, kan ses som en säker kulturaktivitet.

Det konstnärsdrivna galleriet och projektrummet DELFI ville undersöka möjligheterna att med nya metoder utveckla och aktivera utställningar. Syftet var dels att testa hur utställningars kringmaterial som affischer, inbjudningar med mera kan inkorporeras eller fungera som fristående alternativ till utställningar. Vidare ville man undersöka hur text och performativa inslag kan aktivera utställningar efter vernissagen. Projektet gav också ökad kunskap om konstnärers behov och arbetsmetoder och utställningskoncept.

Som en del i förstudien inför ansökan till Allmänna arvsfonden kunde Kulturföreningen Medvind genom att resa runt i Skåne knyta fem orter till projektet ”Se din konst”. Projektet är tänkt som ett treårigt konst- och kreativitetsprojekt för barn och unga på mindre orter i Skåne. Ambitionen är att minst fem olika samarbetspartner driver lokala konstnärssamarbeten och att barn och unga skapar tillsammans med konstnärer inom olika teman och uttryck. Skapandet ska leda fram till lokala konstutställningar som dokumenteras och delas digitalt.

Film och digitala spel

Tre filmfestivaler beviljades expresstöd. Med stöd till teknik kunde Lund International Architecture Film Festival arrangera utomhusvisningar och projektioner av filmer på husfasader. Nordisk Panorama Film Festival genomfördes som en hybridfestival, där inköp av en välkänd och av andra festivaler använd plattform gav såväl hög visningskvalitet som säkerhet. Även Malmö Arab Film Festival blev en hybridfestival och skapandet av en plattform, med stöd av köpta programmeringstjänster, gav möjlighet till visningar och virtuella evenemang.

Framtidens Mötesplats i Helsingborg AB - Biograf Röda Kvarn utvecklade arbetet i sina sociala kanaler och språket på hemsidan vad gäller filmtexter. En förstudie för en ny och förbättrad plattform för kommunikation och för förenklade digitala biljettköp togs också fram.

Tio filmskapare kunde genom expresstödet till Lind m. Firma få bidag för att producera kortfilmer. Kontakter etablerades också för visningstillfällen.

För SmartSe AB är målet med ”Spelens hus” att skapa meningsfull fritid för barn och unga. Med expresstödet kunde möjligheten utökas att samlas kring

ett gemensamt intresse för spelkultur. Projektet fick efterhand anpassas till digitala workshopar i stället för fysiska träffar. Samtliga workshopar dokumenterades och har spridits på relevanta digitala plattformar. Genom samarbete med Sverok publiceras materialet också direkt på deras youtube-kanal.

Scenkonst och musik

Cirkus

Cirque Arté Diems kunde med resurser från expresstödet fortsätta driva ombyggnaden av cirkuslogen och ansöka om vidare- och slutfinansiering. Investeringar gjordes också för att utveckla online-event och kompetensutvecklingsinsatser för verksamhetens digitalisering påbörjades.

Dans

Expresstödet till breakdance-truppen Freestyle Phanatix kunde användas till utrustning för live-streaming. Utrustningen skulle dels möjliggöra professionella sändningar av föreställningar, dels kunna användas för digitala workshopar från minst två ställen. Sammanlagt genomfördes tio föreställningar och över tjugo workshopar.

Marika Hedemyr Projects fortsatte genom förstudien ”Av jord är du kommen” vidareutvecklingen av koreografisk Mixed Reality-upplevelse i utställningsformat. I samtal konstnärer som arbetar med film, ljud och teknik lyftes frågor kring konceptutveckling och gestaltningsmöjligheter, och en grund lades för fortsatt arbete.

Culturestream är ett innovationsprojekt med syfte att bli en språngbräda för digital utveckling av interaktiv kultur och media. Med expresstöd kunde in-discourse AB under sommaren genomföra ett livestreamat kulturprogram som nått över 15 000 personer. Flera kulturaktörer anmälde intresse för samarbete och nya samarbeten har också etablerats mellan olika kulturaktörer.

Musik

Höör Barock fick möjlighet att arrangera fem utomhuskonserter. Konsertprogrammen dubblerades, men hölls lite kortare. Till konserterna engagerades också lokala, professionella musiker. Tillsammans representerade konserterna en blandning av genrer.

Sju verk på Skissernas museum i Lund utgjorde inspiration för Landaeus Trio att komponera musikaliska skisser och testa nya uttryck och metoder för att skapa musik. Vid två konserttillfällen framfördes fjorton verk då också skulpturmodellerna visades. Konserterna filmades och finns tillgängliga på nätet. Genom projektet har, utöver erfarenheter av digitalisering och tillgängliggörande, också repertoaren utökats både materialmässigt och vad gäller metoder.

Föreningen Schhh kunde genom att utrusta sin skåpbil för att fungera som en mobil utomhusscen för utforskande konstmusik och performance genomföra tre föreställningar på olika gårdar på Österlen. Gårdarnas ägare bjöd in publik och föreställningarna streamades också.

Med hjälp av expresstöd för teknik kunde SheMusic genom en mobil studio ge möjlighet för kvinnliga musiker att streama direkt på nätet, med högre kvalitet vad gäller innehåll, teknik och utförande. Möjligheter till förberedelser i form av en workshop i streaming gavs också.

Lunds kammarsolister ville med expresstödet belysa genomförande-potentialen i Connected Chambers-konceptet, som syftar till att ge tillgång till flervägsstreaming för att möjliggöra kollaborationer. Konstnärliga prioriteringar och målsättningar formulerades och översattes till tekniska kriterier, som i sin tur utgjorde grund till förslag på tekniska lösningar. En slutsats blev också att livestreaming i konstnärliga sammanhang bör ses som ett konstnärligt instrument i sig, med möjlighet att lära och öva under en längre tid. Genom förstudien hittades vidare en lämplig värdmiljö för fortsatt utveckling av projektet, då Fridhems folkhögskola åtog sig att ta över Connected Chambers inom ramen för innovationsmiljön Myllret.

Teater

Genom att arrangera halvdagarskonferensen ”Den digitala konferensen” ville Banditsagor fördjupa kunskapen om hur den digitala generationen läser sceniskt gestaltade berättelser och hur digitalisering påverkar barns och ungas upplevelser av vad scenkonst är och borde vara. Fyra talare från olika vetenskapliga fält medverkade och konferenser var öppna för alla som arbetar med scenkonst för barn och unga.

Bombina Bombast genomförde i sin tur två digitala workshopar om streaming-tekniker, plattformar, programvara och teknik också med konstnärliga perspektiv. Deltagarna fick även prova att sätta upp en stream. Workshoparna bidrog till kunskapsspridning och gav kulturskapare möjlighet att sätta sig in i olika aspekter av streaming.

Under hösten spelade Teater Insite den interaktiva föreställningen ”in - i - från” i en hybridform med publik både online och fysiskt. Genom fysiska bås för den fysiskt deltagande publiken, skapades en smittsäker scenografi som också bidrog till föreställningens innehåll och fysiska uttryck. Publiken inreddes sina bås och kunde sedan genom utskurna rutor i båsen ta del av föreställningen genom en ruta, på samma sätt som publiken på distans.

Firma Timothy Simon Bishop beviljades expresstöd för en förstudie till ett nytt teaterprojekt, med användning av immersiva och internetbaserade kommunikationsteknologier. Konceptet utgår från att social distansering kan

leda till nya och spännande former av teater och förstudien har bidragit till att utveckla projektet.

Kulturarv

Kulturföreningen Christinas Wänner på Christinehof slott sökte expresstöd för att förse slottets porträtt med berättelser och för att ta fram en trädgårdsrunda med karta som besökare via QR-koder skulle kunna ta del av på mobiltelefon. Härigenom skapades ett flöde genom slott och park, då berättarvandringarna inte kunde genomföras på samma sätt som tidigare.

Expresstöd för arbetet med att tillgängliggöra historiskt kartmaterial över Skåne via en app, gratis för nedladdning, beviljades till Periscope Production. En prototyp som täcker ett område över Malmö och Lund med omnejd har tagits fram, med historiska geodata från Skånska rekognosceringskartan 1820 och Häradsekonomiska kartan 1920. Genom prototypen har såväl grundidé som appen, designad för att fungera på mobila enheter utomhus, kunnat testas.

Grafiska Museet Helsingborg finns på Fredriksdal museum och trädgårdar. Museet drivs av en ideell förening, där kunskapen och kompetensen att använda gamla tryckpressar och annan utrustning till största delen finns hos de äldre medlemmarna. Expresstödet riktades till att genom filmning dokumentera handhavandet av maskinerna för tillgängliggörande via youtube och via QR-kod i anslutning till utrustningen.

Folkbildning

Munka folkhögskola kunde med resurser från expresstöd genomföra sommarkurser och föreläsningar som öppen sommarskola. Samtliga konstkurser på distans, med deltagare från hela landet, drevs av konstnärer från Skåne. Inför varje kurs och föreläsning erbjöds också digitalt stöd.

Förstärkning av centrumbildningar

Centrumbildningarnas medlemmar påverkades i hög grad av pandemin, med förlorade intäkter då uppdrag ställdes in och nya bokningar eller beställningar uteblev. Organisationernas arbete för att stödja medlemmar var därför en viktig del för att motverka att kulturarbetare helt skulle lämna kultursektorn, vilket skulle innebära en kompetensförlust för kulturlivet. Samtliga åtta sökande centrumbildningar beviljades stöd. Beviljade belopp uppgick till sammanlagt 1 600 000 kr.

Författarcentrum Syd, Centrum för dramatik Syd och Seriefrämjandet fick tillsammans stöd för utökade insatser för digital omställning inom litteratur-, dramatik- och serieområdena. Som kompetensutveckling i digital omställning genomfördes en serie kurser, riktade till medlemmarna i deras yrkesutövning. Vidare arrangerades en digital utbudsdag, "Digitala Mysiga läsdagen", med deltagare från skolor och bibliotek från hela södra Sverige.

Konstnärscentrum Syd såg behov av att påskynda lanseringen av hemsidan för Plattform Kc Syd samt tillgängliggöra fler tjänster i det digitala formatet för att kunna förmedla uppdrag åt konstnärer och tjänster till konstnärer och uppdragsgivare också på distans. Plattform Kc Syd är en nystartad enhet inom Konstnärscentrum Syd med syfte att ge utökad information och service till konstnärer och uppdragsgivare, samt initiera samtal om konstens roll i offentligheten. Plattformen lanserades genom en utställning och en samtalsserie och samtliga evenemang livestreamades. Under Malmö Gallerivecka lanserades plattformens hemsida och konton på sociala medier.

Konsthantverkscentrum satsade på fortbildningsprojektet ”Boosta din digitala resa – på rätt sätt” som ett led i att stärka enskilda konsthantverkarens kompetens för att öka synlighet, skapa nya kontaktytor och driva försäljning online. Olika handledningsvideor togs fram och webinarier med handledning genomfördes. Samarbete med Quickbutik inleddes också och medlemmar registrerade webbshop genom medlemserbjudandet.

FilmCentrum Syd genomförde via enkät och djupintervjuer en kartläggning av medlemmarnas behov av kompetenshöjande och fortbildande insatser. Kurstillfällen med inriktning på digital omställning genomfördes som online events. Samarbete inleddes också med Oberoende Filmares Förbund för gemensamt genomförande av insatser.

Manegen - centrum för cirkus, varieté och gatuperformance, genomförde i samarbete med Karavan projekt för digitalisering och utveckling av cirkus, särskilt gällande målgruppen barn och unga. Arbetet innefattade dels framtagande av en ny digital plattform där artister kan lägga upp föreställningar och workshopar, dels en digital utbildning för medlemmar om digitala verktyg för filmning och inspelningar.

För Danscentrum Syd var tre insatser i fokus. En kartläggning gjordes av dansens platser och infrastruktur i Skåne och residens med stipendium för medlemmar inrättades. Tillsammans med Teatercentrum Syd genomfördes också en fyra dagars workshop om digital scenkonst, med teknikkunskap och frågor kring publikkontakt och konstnärliga aspekter på digitalisering.

Genom att tillfråga medlemmarna kunde Musikcentrum Syd tydligt ringa in de främsta behoven. Dels fanns ökat behov av stödjande samtal och möjlighet till gemenskap i en situation där all konsertverksamhet i princip upphört, dels krävdes fördjupade kunskaper, processer och metoder för digitala publikmöten. Medlemmar med erfarenhet medverkade i ett antal workshopar med syfte att ringa in problematik, utveckla idéer och marknadsföring samt testa teknik. Genom en digital kunskapsbank om streaming, marknadsföring och koncept kan medlemmar nu också ta del av kunskapen genom guider, intervjuer, filmer med mera.

Teatercentrum Södra genomförde tillsammans med Danscentrum Syd de fyra dagarnas workshop om digital scenkonst. Ett avslutande panelsamtal om konstnärliga aspekter på digitaliseringen ledde också till att de båda arrangörerna beslutade att någon gång per år kalla till samtal om scenkonst i digitala kontexter, utvecklingsfrågor, kompetensutveckling och lobbystrategier.